



CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO QUẢN LÝ TRƯỜNG HỌC Ở HOA KÌ

VŨ LAN HƯƠNG - Email: vlhuong@iemh.edu.vn

LÊ THỊ NGỌC NHÃN - Email:ngocnhanqlgd@gmail.com

Trường Cán bộ Quản lý Giáo dục TP. Hồ Chí Minh

Tóm tắt: Hệ thống giáo dục Hoa Kỳ không chỉ đào tạo ra những con người tài giỏi mà còn thu hút được lượng lớn chất xám từ khắp mọi nơi trên thế giới, đưa Hoa Kỳ trở thành miền đất lí tưởng cho việc học tập và phát triển. Công cuộc đổi mới căn bản và toàn diện nền giáo dục Việt Nam đang đặt ra cho ngành Giáo dục nói chung, các trường đại học sư phạm nói riêng nhiều vấn đề nan giải. Muốn đổi mới giáo dục, trước hết cần đổi mới từ chính các trường sư phạm, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên và cán bộ quản lí. Sứ mệnh đặt ra cho các đơn vị này là phải đào tạo được những thế hệ cán bộ quản lí mới đủ năng lực lãnh đạo và quản lí đáp ứng yêu cầu hội nhập khu vực và thế giới hiện nay. Việc học hỏi những kinh nghiệm từ chương trình đào tạo quản lí trường học ở Hoa Kỳ sẽ đóng góp không nhỏ trong quá trình đưa giáo dục nước nhà phát triển lên tầm cao mới.

Từ khóa: Chương trình đào tạo; quản lí trường học; Hoa Kỳ.

(Nhận bài ngày 19/10/2016; Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa ngày 04/11/2016; Duyệt đăng ngày 27/12/2016).

1. Đặt vấn đề

Hoa Kỳ là một nước có nền kinh tế phát triển gắn liền với các thành tựu trí tuệ và có tầm ảnh hưởng trên phạm vi toàn cầu. Để tạo nên những thành quả như ngày hôm nay, hệ thống giáo dục tiên tiến của Hoa Kỳ là một nhân tố đóng góp rất quan trọng. Hệ thống giáo dục đó không chỉ đào tạo ra những con người tài giỏi mà còn thu hút được lượng lớn chất xám từ khắp mọi nơi trên thế giới, đưa Hoa Kỳ trở thành miền đất lí tưởng cho việc học tập và phát triển.

2. Một số đặc điểm chung

Để biết được các yếu tố cần thiết nào góp phần tạo nên cho sự thành công của hiệu trưởng; các chương trình đào tạo, bồi dưỡng các nhà quản lí trường học hiệu quả có những đặc điểm chung gì và các chính sách nào cần thiết để phát triển các chương trình đào tạo, bồi dưỡng chất lượng cao, Học viện Lãnh đạo Giáo dục Stanford (Hoa Kỳ) đã tiến hành nghiên cứu tám chương trình tiêu biểu về đào tạo, bồi dưỡng hiệu trưởng trên khắp cả nước với sự tài trợ của Dự án Tài chính và tổ chức The Wallace Foundation; từ đó, rút ra được những đặc điểm chung của chương trình bồi dưỡng các nhà quản lí trường học ở Hoa Kỳ như sau:

- *Tuyển chọn đầu vào:* Thực hiện tốt việc tuyển chọn đầu vào để tìm ra những giáo viên giỏi có tiềm năng quản lí tham gia khoá đào tạo, bồi dưỡng. Tiêu chí tuyển chọn các ứng viên là phải có tiềm năng về quản lí, có kiến thức chuyên môn sâu, có khả năng cải tiến kết quả học tập của học sinh và có tiềm năng lãnh đạo người lớn.

- *Đào tạo, bồi dưỡng:* Sau khi được tuyển chọn, các học viên được tham gia khoá đào tạo, bồi dưỡng hiệu trưởng với chương trình giảng dạy trên lớp và thực tập tại các trường học.

- *Chương trình giảng dạy:* Toàn diện, chặt chẽ phù hợp với các tiêu chuẩn của nhà nước và chuẩn nghề

nghiệp, đặc biệt là các tiêu chuẩn cấp giấy phép của liên bang dành cho các nhà quản lí trường học.

- *Triết lí và chương trình:* Nhấn mạnh đến công tác quản lí hoạt động dạy học và cải tiến trường học.

- *Phương pháp giảng dạy:* Sử dụng phương pháp dạy học tích cực, lấy học viên làm trung tâm, gắn lí thuyết với thực tiễn và khuyến khích sự phản biện từ học viên. Các phương pháp dạy học bao gồm dạy học giải quyết vấn đề, nghiên cứu hành động, dạy học theo dự án, viết bài cho tạp chí, nghiên cứu hồ sơ học tập của học viên trong đó có nhận xét, đánh giá của đồng nghiệp, của khoa và tự nhận xét của chính học viên đó.

- *Đội ngũ giảng viên:* Là những người có kiến thức sâu về các bộ môn giảng dạy, bao gồm các giáo sư đại học và những người có kinh nghiệm thực tiễn trong công tác quản lí trường học.

- *Chương trình thực tập:* Được thiết kế tốt cùng với sự quản lí và giám sát chặt chẽ việc thực tập của học viên để họ có thể nắm vững các nhiệm vụ quản lí trường học trong thời gian đi thực tế dưới sự hướng dẫn của các nhà quản lí có nhiều kinh nghiệm.

- *Phát triển mạng lưới hỗ trợ:* Thành lập một mạng lưới gồm các hiệu trưởng làm chuyên gia chia sẻ kinh nghiệm quản lí với các học viên trong lớp học, hướng dẫn cho các học viên thực tập và tư vấn cho các nhà quản lí mới được bổ nhiệm. Hiệp hội các hiệu trưởng này nhận được sự ủng hộ của tổ chức nghề nghiệp và cộng đồng xã hội.

3. Chương trình đào tạo

Ở California, chương trình đào tạo các nhà quản lí trường học được chia thành 2 giai đoạn. Giai đoạn 1 dạy chương trình cấp Chứng chỉ Quản lí Dự bị dành những người có tiềm năng trở thành quản lí trường học. Giai đoạn 2 dạy chương trình cấp Chứng chỉ Quản lí Chuyên nghiệp dành cho những người có ít nhất 2 năm làm việc

trong vai trò người quản lý trường học.

Học viện Quản lý thuộc Đại học California ở Los Angeles và ở Berkeley đã thiết kế một chương trình đào tạo 15 tháng vừa cấp Chứng chỉ Quản lý Dự bị vừa cấp bằng Thạc sĩ Quản lý giáo dục cho người hoàn thành chương trình. Điều này có nghĩa là chương trình cấp Chứng chỉ Quản lý dự bị được liên thông với chương trình đào tạo Thạc sĩ Quản lý Giáo dục.

Bảng 1: Chương trình cấp Chứng chỉ Quản lý Dự bị (I) và cấp bằng thạc sĩ Quản lý Giáo dục của Đại học California ở Berkeley năm học 2015-2016 (40 đơn vị học trình)

Mã môn học	Tên môn học	Số đơn vị học trình
Học kì mùa hè 1		
EDUC 262A	Lãnh đạo và quản lý trường học ở thành thị I	3
EDUC 262H	Lãnh đạo và quản lý trường học ở thành thị II	2
EDUC 271E	Vấn đề dạy và học đối với các nhà lãnh đạo giáo dục I	3
EDUC 271F	Vấn đề dạy và học đối với các nhà lãnh đạo giáo dục II	2
Học kì mùa thu		
EDUC 262B	Giám sát trường học: Lí luận và thực tiễn	3
EDUC 262F	Chính sách tổ chức và việc làm của giáo viên	3
EDUC 272B	Dữ liệu để cải tiến trường học	1
EDUC 294A	Thảo luận: Chính sách, Tổ chức, Đo lường và Đánh giá	2
EDUC 460A	Thực tập quản lý tại trường học	3
Học kì mùa xuân		
EDUC 262C	Quản lý nhân sự trong hệ thống trường học và các tổ chức xã hội	3
EDUC 263B	Vấn đề chính sách và pháp luật về lãnh đạo giáo dục ở thành thị	3
EDUC 266B	Các nguồn lực và tài chính nhà trường	1
EDUC 272B	Dữ liệu để cải tiến trường học	2
EDUC 460B	Thực tập quản lý tại trường học	1
EDUC 460C	Thực tập nghiên cứu về quản lý	2
Học kì mùa hè 2		
EDUC 266C	Các nguồn lực và tài chính nhà trường	2
EDUC 460A	Thực tập quản lý trường học (cần có hồ sơ)	3
EDUC 460C	Thực tập nghiên cứu về quản lý	1

	Hoàn thành luận văn	
	Tổng cộng	40

(Nguồn: https://principals.berkeley.edu/sites/default/files/Course_of_Study_2015-16%20Final.pdf)

Ở New York, các hiệu trưởng đương nhiệm có thể tham gia các khoá tập huấn về lãnh đạo trong 2 năm để có thêm kiến thức và hình thành kĩ năng lãnh đạo trường học. Chương trình gồm 4 khoá tập huấn mùa hè và 3 khoá tập huấn diễn ra trong năm học, cùng với cơ hội được hướng dẫn trực tiếp. Ngoài ra, còn có nhiều hội thảo, tập huấn do các trường đại học tổ chức. Mục tiêu là giúp cho các hiệu trưởng liên tục cập nhật những đổi mới đang thực hiện trong cả nước và trong tiểu bang hoặc trong thành phố và ảnh hưởng của những điều này đối với công việc của họ.

Theo Darling- Hammon và Orphanos (2007), mặc dù ở tiểu bang California không có quy định bắt buộc các hiệu trưởng đương nhiệm phải tham gia các khoá bồi dưỡng nhưng thực tế họ vẫn tham gia nhiều hình thức bồi dưỡng khác nhau để phát triển nghề nghiệp: 1) Được hướng dẫn bởi hiệu trưởng có kinh nghiệm; 2) Tham gia các khoá học ở trường đại học; 3) Tham gia các khoá huấn luyện hoặc quan sát đồng nghiệp; 4) Tham gia trình bày các vấn đề quản lý tại hội thảo; 5) Thực hiện các nghiên cứu cá nhân hoặc hợp tác nghiên cứu; 6) Tham quan các trường khác; 7) Tham gia vào mạng lưới các hiệu trưởng; và 8) Tham gia các khoá tập huấn về quản lí.

Những con số này cho thấy hình ảnh hoạt động phát triển nghề nghiệp tương đối đa dạng và được thực hiện tốt bởi các hiệu trưởng.

4. Quy trình tuyển chọn

Tại New York, quá trình lựa chọn và bổ nhiệm hiệu trưởng mới thường kéo dài khoảng 6 tuần. Đầu tiên người đó phải được chọn vào Hội các ứng viên hiệu trưởng trước khi người đó được bổ nhiệm. Mạng lưới các nhà lãnh đạo sẽ giới thiệu người đó với người quản lý Sở Giáo dục thành phố, sau đó ứng viên được phỏng vấn bởi các cá nhân do cộng đồng trường chỉ định. Tuy nhiên, quyết định cuối cùng sẽ do Sở Giáo dục đưa ra dựa trên đề nghị của người quản lý. Sau đó, hiệu trưởng được cấp giấy phép quản lý trong 3 năm.

Yêu cầu đối với người được bổ nhiệm làm hiệu trưởng là phải hoàn thành chương trình đào tạo quản lý dành cho những người chuẩn bị trở thành nhà quản lý. Ở New York, ứng viên làm hiệu trưởng phải có giấy phép làm lãnh đạo nhà trường và được chọn vào Hội các ứng viên hiệu trưởng. Để được vào trong hội này, họ phải vượt qua một kì thi và một bài kiểm tra.

5. Kết luận

Công cuộc đổi mới căn bản và toàn diện nền giáo dục Việt Nam đang đặt ra cho ngành Giáo dục nói chung, các trường đại học sư phạm nói riêng nhiều vấn đề nan giải. Muốn đổi mới giáo dục, trước hết cần đổi mới từ chính các trường sư phạm, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng



giáo viên và cán bộ quản lý. Sứ mệnh đặt ra cho các đơn vị này là phải đào tạo được những thế hệ cán bộ quản lý mới đủ năng lực lãnh đạo và quản lý đáp ứng yêu cầu hội nhập khu vực và thế giới hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1]. Darling-Hammond, L., LaPointe, M., Meyerson,

D., Orr, M. T., & Cohen, C., (2007), *Preparing school leaders for a changing world: Lessons from exemplary leadership development programs*, Stanford Education Leadership Institute.

[2]. Atso Taipale, (2012), *International Survey on Educational Leadership*, Finnish National Board of Education.

THE US SCHOOL MANAGEMENT TRAINING PROGRAM

Vu Lan Huong - Email: vlhuong@iemh.edu.vn
Le Thi Ngoc Nhan - Email: ngocnhanqlgd@gmail.com
Institute of Education Management - Hochiminh city

Abstract: American educational system is not only to train talented people but also attracted large amounts of brain from everywhere in the world, make the United States became the ideal land for learning and development. The Vietnam basic and fundamental renewal of education put the education sector in general and universities of education in particular into extremely difficulties. To renew its education, first of all we need to innovate teachers' training colleges, training institutions, teachers' training units and managers. The mission set for these units is to train new generations of managers with sufficient competencies of management and leadership so as to meet the requirements of regional and international integration. Lessons-learnt from US school management training program will contribute significantly to the process of pushing Vietnam educational development to new height.

Keywords: Training program; school management; the United States.